

Kaupunkiympäristön palvelualue

10.3.2026

TRE:584/07.02.00/2026

Liikenne- ja viestintäministeriö

ASA

Tampereen kaupungin lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (VN/11019/2025).

LAUSUNNON ANTAJA

Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön palvelualue

Yleisesti

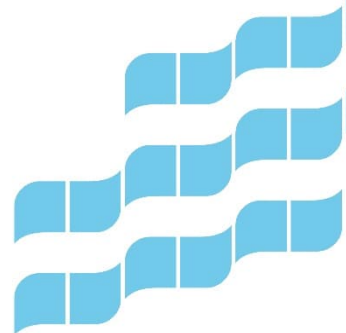
Maanalainen verkkoinfrastruktuuri ja sen oikeanlaiset sekä ajantasaiset sijaintitiedot ovat merkittävä ja erittäin tarpeellinen asia. On tärkeää, että asiaa valmistellaan erityisen huolellisesti ja luodaan selkeitä määrittelyjä sekä toimintasääntöjä ja -malleja. Kaupungeilla on omistuksessaan passiivista infraa monelta vuosikymmeneltä – kaikkien tietojen saattaminen sellaiseen muotoon ja tarkkuuteen, että ne palvelisivat uutta toimintamallia, vie aikaa. Lisäksi tulisi katsoa, että vaatimukset, jotka vaikuttavat kaupunkien toimintaan, resursseihin sekä kustannuksiin, olisivat tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Yksityiskohtaiset lausunnot esitettyihin kysymyksiin

Seuraavassa on esitetty yksityiskohtaiset lausunnot lausuntopyynnön mukaisiin kysymyksiin.

Hybridimalli

Tampereen kaupunki kannattaa hybridimallin mahdollistamaa hajautettua mallia, jotta tietoja ei tarvitse keskittää yhteen paikkaan. Näin vähennetään



Kaupunkiympäristön palvelualue
Rakentaminen ja kunnossapito

10.3.2026

TRE:584/07.02.00/2026

järjestelmätason riskiä. Lisäksi tämä toimintamalli ottaa paremmin huomioon kriittisen infran haasteet asiassa. On syytä tunnistaa, että esimerkiksi Tampereen kaupungille on erittäin tärkeää käyttää omaa verkkotietojärjestelmää, joka palvelee muun ohella laajasti omaisuuden hallinnan tarpeita.

Tampereen kaupunki katsoo, että verkonomistajalle Traficomien järjestelmästä tulevaan tietokyselyyn vastaamiseen kolmen (3) päivän vasteaika on liian lyhyt. Tämä sitoo resursseja liikaa. Tampereen kaupunki ehdottaa vasteajaksi 10 arki-työpäivää. Liian lyhyt vasteaikavaatimus voi kannustaa esimerkiksi kaivajia lyhytnäköiseen toimintaan, kun hankkeiden eri suunnitteluvaiheille tulisi varata kaikille osapuolille riittävästi aikaa muun muassa laadukkaan suunnittelun ja töiden yhteensovituksen varmistamiseksi. Viitaten kunnossapitolakiin (669/1978) Tampereen kaupunki toteaa, että esimerkiksi kaivutyöstä yleisellä alueella työstä vastaavan on tehtävä ilmoitus kunnalle. Kunnalla on 21 vuorokautta aikaa käsitellä ilmoitus.

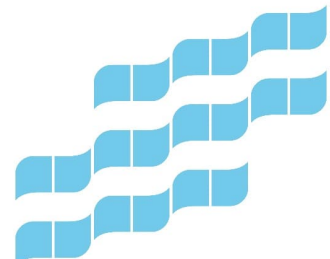
Näyttötoiminnan sääntely

Lakiesityksessä määritellään yhtenäiset pelisäännöt maanalaisten osien näyttöjen järjestämisestä, kustannuksista ja viivästyksistä. Tämä on hyvä asia, kunhan vasteajat ja toimintamallit ovat sellaiset, että osapuolet pystyvät niiden puitteissa toimimaan tarkoituksenmukaisesti. Nyt esityksessä on maininta, että jos verkon omistaja ei tee näyttöä määritellyssä aikataulussa, niin kaivaja saa lain mukaan aloittaa kaivutyön. Tällöin vastuu vahingosta voi jäädä verkonomistajalle ja kaivajan voidaan katsoa toimineen lain mukaisesti. Tämä on erittäin haastava ja kyseenalainen asia, että verkonomistajan viivästyksestä voisi muodostua kaivajalle oikeuksia, jotka saattaisivat olla erittäin haitallisia verkonomistajalle. On myös tunnistettava, että tämä voi vaarantaa kaivajan työturvallisuuden, seuraukset voivat olla erittäin vakavia. Tähän tulisi saada selkeä toimintamalli, joka varmistaa sekä verkonomistajan omaisuuden että kaivutoiminnan turvallisuuden.

Lakiesityksen mukaan näytöstä vastaa aina verkonomistaja, vaikka esityksessä on uusi toimintamalli näyttötoiminnan hoitamiseksi. Näin ollen verkon omistajalla säilyy mahdollisuus toteuttaa näytöt itse tai teettää näyttö jollain muulla sopimuskumppanilla. Tämä on Tampereen kaupungin arvion mukaan hyvä ja kannatettava asia.

Velvoite parantaa verkkotietojen laatua

Lakiesityksessä esitetään edellytystä, että vanhojen verkkojen dokumentointia on tarkennettava ajan myötä huolto- ja korjaustöissä. Ei esimerkiksi saneeraus-hankkeissa tule kartoittaa myös nykyiset verkon osat uudestaan, jos tiedot eivät olisi nykyvaatimusten tasolla. Tämä aiheuttaa lisäkustannuksia ja tästä olisi hyvä olla tarkat tavoitteet, määrittelyt ja vaatimukset, mitä tietoja tulee tarkentaa,



Kaupunkiympäristön palvelualue
Rakentaminen ja kunnossapito

10.3.2026

TRE:584/07.02.00/2026

jotta asiassa ei muodostu epäselvyyksiä. Esimerkiksi kaivamattomilla työmenetelmillä (no-dig) toteutettavien töiden yhteydessä nykyisen infrastruktuurin korjaus ei välttämättä ole toteutettavissa. Tampereen kaupunki arvioi, että yleisesti on kaikkien toimijoiden kannalta tavoiteltavaa tehdä kohtuudella toteutettavissa olevat toimenpiteet sijaintitietojen laadun varmistamiseksi. Oikeellisten sijaintitietojen merkitys korostuu muun muassa tulevaisuuden infrahankkeita suunniteltaessa.

Virhe- ja vahinkoilmoitusten pakollisuus

Lakiesityksessä esitetään, että kaikkien osapuolten on ilmoitettava havaitsemansa virhe ja tekemänsä vaurio. Ilmoittamatta jättäminen on sanktioitu (max 500 000 €). Tampereen kaupunki katsoo olevan hyvä asia, että osapuolia kannustetaan toimintamalliin, jossa ilmoitetaan havaituista virheistä ja vahingoista. Tämä osaltaan saattaa lisätä resurssitarvetta. Tampereen kaupunki katsoo, että olisi syytä määritellä mahdollisimman tarkasti sellaiset toiminnot, joista aiheutuu taloudellisia seuraamuksia.

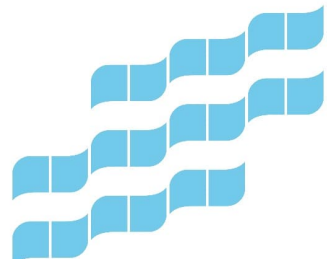
Seuraamismaksut

Lakiesityksessä esitetään seuraamusmaksuja seuraavista:

- rekisteröitymisen laiminlyönti
- tietojen myöhäinen toimittaminen tai virheellisyys
- näyttötoiminnan laiminlyönti
- virhe- ja vahinkoilmoitusten tekemättä jättäminen.

Lähtökohtaisesti on hyvä, että osapuolia kannustetaan toimimaan kokonaisuuden kannalta sujuvasti. Kaupungille tämän tyyppinen toimintamalli kuitenkin tarkoittaa, että pienikin virhe prosessissa tai järjestelmätiedoissa voi johtaa raskaisiin taloudellisiin seuraamuksiin. Tämä nähdään merkittävänä riskinä, seuraamusmaksujen aiheutumisperusteiden tulisi olla tarkoituksenmukaiset ja perustua esimerkiksi hankkeiden kokonaisuuden hallinnan näkökulmaan. Lain vaatimusten tulisi olla sellaisia, että kaupunki pystyy toimimaan lain mukaisesti ja vastaamaan tarpeisiin kohtuullisin resurssein.

Tampereen kaupunki korostaa kaivajan vastuuta. Kaivutyöt on aina suunniteltava ja toteutettava siten, että työt suunnitellaan ja toteutetaan huolellisesti. Kaivutyössä on aina varauduttava siihen, että nykyisen infrastruktuurin sijaintitiedoissa voi olla poikkeamia, mikä tarkoittaa sitä, että kaivajan on noudatettava erityistä varovaisuutta. On muun muassa tunnistettava, että verkonmistajien infran sijaintia on saatettu muuttaa kolmannen osapuolen kaivutöiden



Kaupunkiympäristön palvelualue
Rakentaminen ja kunnossapito

10.3.2026

TRE:584/07.02.00/2026

yhteydessä ilman, että esimerkiksi korkeusaseman muutoksesta on sovittu ver-
konomistajan kanssa.

